

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845,
el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Seimo

Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui

Į 2023-11-21 Nr. S-2023-5224

DĖL VALSTYBĖS ĮMONĖS REGISTRŲ CENTRO TVARKOMŲ VALSTYBĖS INFORMACINIŲ IŠTEKLIŲ

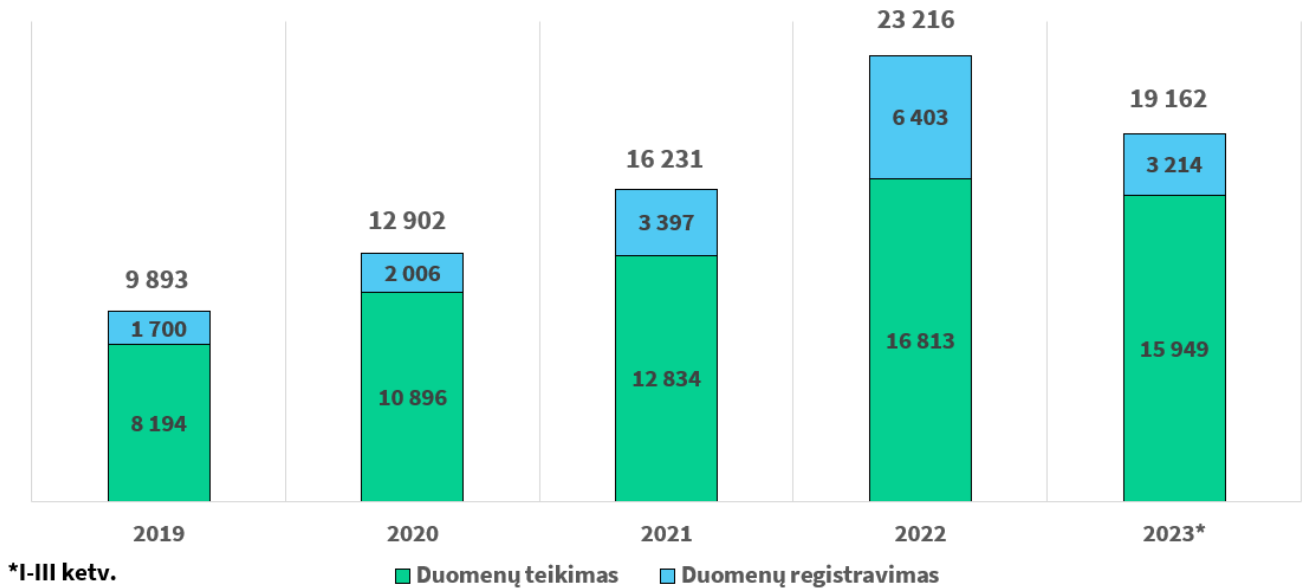
Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija (toliau – Ministerija), susipažinusi su Lietuvos Respublikos Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto (toliau – Komitetas) 2023 m. lapkričio 21 d. rašte Nr. S-2023-5224 „Dėl Registrų centro tvarkomų valstybės informacinių išteklių“ (toliau – Raštas) pateiktais klausimais, teikia paaiškinimus:

1 klausimas: „kaip nuo 2019 m. iki 2023 m. rugsėjo 30 d. (pamečiui) kito Registrų centro neatlygintino duomenų teikimo apimtys valstybės ir savivaldybių institucijoms ir dėl kokių priežasčių (identifikuotos priežastys, ne prielaidos)“.

Atsakydami į Rašto pirmą klausimą, pažymime, kad VĮ Registrų centro neatlygintinai teikiamų paslaugų didėjimą įtakoja kelios pagrindinės priežastys. Pirma, Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas numato, kad dėl neatlygintino duomenų teikimo registrų tvarkytojo patirtos sąnaudos kompensuojamos iš valstybės biudžeto lėšų. Toks reguliavimas iš esmės sukuria ydingą praktiką, kadangi institucijos gali neribotai naudotis registrų tvarkytojo teikiamomis paslaugomis, nepaisant joms skirtų asignavimų. Antra, dauguma institucijų neužtikrina, jog duomenys būtų imami vadovaujantis taupumo principu: nemaža dalis institucijų neturi aiškių vidaus kontrolės mechanizmų, kurie padėtų išvengti pakartotinio duomenų ėmimo arba įpareigotų darbuotojus deklaruoti, kokiais tikslais yra naudojamos registrų tvarkytojo paslaugomis. Taip pat atkreipėme dėmesį, jog Ministerijai pradėjus domėtis bei 2022 m. gegužės 12 d. raštu Nr. 3-1886 „Dėl informacijos apie registrų duomenų naudojimą pateikimo“ pateikus klausimus dėl duomenų naudojimo institucijose, registrų tvarkytojo sistemoje buvo pastebėtas duomenų ėmimo sumažėjimas (kitų objektyvių aplinkybių tokiam sumažėjimui nebuvo nustatyta). Trečia, neatlygintinai teikiamų paslaugų didėjimą lemia ir teisės aktų pakeitimai bei juose numatytos institucijų funkcijos, kurioms įgyvendinti būtina naudotis registrų paslaugomis, pavyzdžiui, pagal Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą nuo 2023 m. sausio 1 d. teritorijos, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, tapo Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro objektais, todėl, siekiant įgyvendinti minėtą nuostatą, ženkliai padidėjo registrų duomenų ėmimas bei registravimas. Kartu nemažą padidėjimą lemia ir dėl geopolitinių veiksnių taikytinos priemonės, pavyzdžiui, didėja pabėgėlių registravimo Lietuvos Respublikos Gyventojų registre apimtys, padidėja kompensacijų ir (ar) pašalpų skyrimo poreikis.

Žemiau pateikiame VĮ Registrų centro 2019 – 2023 m. neatlygintinai suteiktų paslaugų statistinius duomenis.

1 lentelė. Suteiktų kompensuojamų paslaugų suma, tūkst. Eur.

2 lentelė. 2023 m. 1-10 mėn. didžiausi kompensuojamų paslaugų gavėjai.

Eil Nr.	Paslaugos gavėjas	Suma, eur
1	Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos	2 583 546,54
2	Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos	2 012 666,54
3	Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos	1 325 187,73
4	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos	1 064 486,39
5	Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos	1 046 540,29
6	Valstybės duomenų agentūra	840 637,38
7	Valstybės įmonė Žemės ūkio duomenų centras	785 127,06
8	Lietuvos bankas	582 064,55
9	Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministe	575 913,77
10	ANTSTOLIS ROBERTAS VASILIAUSKAS	558 645,84
11	Klaipėdos miesto savivaldybės administracija	513 103,37
12	Valstybinė miškų tarnyba	417 388,10
13	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija	410 726,43
14	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija	402 062,91
15	Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba	329 902,35
16	Panevėžio miesto savivaldybės administracija	312 632,63
17	Marijampolės savivaldybės administracija	282 052,73
18	Lietuvos kariuomenės Logistikos valdyba	277 441,16
19	Informacinės visuomenės plėtros komitetas	276 374,43
20	Vilniaus miesto savivaldybės administracija	267 047,52

2 klausimas: „kokių priemonių imtasi, kad būtų sumažintas valstybės biudžeto lėšų poreikis neatlygintinai teikiamoms paslaugoms kompensuoti“.

Atsakydami į Rašto antrą klausimą, pažymime, kad Ministerija, siekdama optimizuoti (mažinti) sparčiai didėjančių teikiamų duomenų kiekį, inicijavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2018 m. sausio 10 d. nutarimo Nr. 45 „Dėl Atlyginimo už registro objekto registravimą, dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir atlyginimo už registro objekto registravimą, registro duomenų, registro informacijos, registru pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas Nr. 45) pakeitimą – Nutarimas Nr. 45 2022 m. gruodžio 21 d. buvo papildytas 5¹ punktu, pavedant registru ir valstybės informacinių sistemų tvarkytojams vykdyti neatlygintinai teikiamų duomenų kiekio (atliekamų užklausų) stebėseną ir kas ketvirtį jos rezultatus pateikti registru ir valstybės informacinių sistemų valdytojams bei keičiamose duomenų teikimo sutartyse nustatyti duomenų gavėjų gaunamų duomenų tvarkymo stebėsenos ir atskaitomybės sąlygas. Įsigaliojus minėtiems pakeitimams nuo š. m. VĮ Registrų centras sistemingai vykdo teikiamų duomenų stebėseną, fiksuodami ryškius nuokrypius susisiekiama su klientais.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2023 m. lapkričio 15 d. nutarimu [Nr. 883](#) „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 pakeitimo įstatymo projekto ir su juo susijusių įstatymų projektų pateikimo“ pritarė Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 pakeitimo įstatymo projektui (toliau – Įstatymo projektas) ([2023-11-15, reg. Nr. 23-1784\(5\)](#)). Pažymėtina, jog Ministerija siekdama suvaldyti kompensuojamų lėšų poreikį, Įstatymo projekte duomenų valdytojui nustatė pareigą kartu su informacinės sistemos valdytoju planuoti lėšų, reikalingų duomenims informacinėje sistemoje tvarkyti, poreikį, imtis veiksmų, kad suplanuotos lėšos būtų skiriamos, ir kontroliuoti skirtų lėšų naudojimą, vykdant teikiamų duomenų kiekio stebėseną ir kas ketvirtį teikiant informacinės sistemos valdytojui ar asignavimų valdytojui, jeigu informacinės sistemos valdytojas pats nevaldo asignavimų, informaciją apie suplanuotą ir faktiškai pateiktą duomenų kiekio ir jiems finansuoti reikalingų lėšų pokyčius, teikti privalomus nurodymus informacinės sistemos tvarkytojui, duomenų tvarkytojui ar tvarkytojams dėl teikiamų duomenų kiekio optimizavimo priemonių. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad duomenų valdytojas yra įpareigojamas planuoti lėšų, reikalingų tinkamai informacinės sistemos veiklai ir gyvavimo ciklui užtikrinti, poreikį, imtis veiksmų, kad suplanuotos lėšos būtų skiriamos, kontroliuoti skirtų lėšų panaudojimą ir kartu su duomenų valdytoju ar valdytojais planuoti lėšų, reikalingų duomenims informacinėje sistemoje tvarkyti, poreikį.

Įstatymo projekte taip pat yra numatytas atlyginimo už objektų registravimą registru informacinėse sistemose, informacinėse sistemose tvarkomų duomenų teikimą ir (ar) kitus su duomenų tvarkymu susijusius veiksmus dydžių diferencijavimas, atsižvelgiant į teikiamų duomenų kiekį ir naudojamą duomenų teikimo būdą (abonementinis mokesčiai). Siekiant įgyvendinti šio Įstatymo projekto trečiojo skirsnio „Atlyginimas už objektų registravimą registru informacinėse sistemose ir (ar) informacinėse sistemose tvarkomų duomenų teikimą, ir (ar) kitus su duomenų tvarkymu susijusius veiksmus“ nuostatas, Ministerija 2023 m. lapkričio 22 d. Vyriausybei pateikė naujos redakcijos Nutarimo Nr. 45 projektą (reg. [Nr. 23-3760\(2\)](#)), kuriame, be kita ko, detalizuojamas abonementinio mokesčio, kuris iš dalies padės sumažinti valstybės biudžeto lėšų poreikį, dydžio apskaičiavimas.

3 klausimas: „kokios galimybės (sutaupyta) biudžeto lėšas nukreipti integracinių sąsajų sukūrimui“.

Atsakydami į Rašto trečią klausimą, informuojame, kad papildomo biudžeto poreikio, skirto integracinių sąsajų sukūrimui šiuo metu nėra. Ministerija efektyviai išnaudoja turimas lėšas, yra kuriami papildomi reikalavimai finansuojamiems projektams ir sprendimams. Pažymime ir tai, jog Įstatymo projekte yra įtrauktos atitinkamos nuostatos dėl integracinių sąsajų. Taip pat Planuojamų kurti skaitmeninių sprendimų, leidžiančių saugiai ir patogiai gauti paslaugas, vertinimo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2023 m. spalio 26 d. įsakymu Nr. 4-610 „Dėl Ekonomikos ir inovacijų ministro 2022 m. rugsėjo 12 d. įsakymo Nr. 4-984 „Dėl planuojamų kurti skaitmeninių sprendimų, leidžiančių saugiai ir patogiai gauti paslaugas, vertinimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“, kuria vadovaujamosi atrenkant finansuotinus skaitmenizavimo projektus, yra įtraukti reikalavimai dėl integracinių sąsajų sukūrimo, siekiant gauti kitose sistemose ir registruose kaupiamus duomenis. Šios sąsajos turi būti kuriamos, vadovaujantis Informacinės

visuomenės plėtros komiteto direktoriaus 2023 m. kovo 28 d. įsakymu Nr. T-30(2023) „Dėl Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2013 m. kovo 25 d. įsakymo Nr. T-36 „Dėl duomenų teikimo formatų ir standartų rekomendacijų patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintomis naujomis rekomendacijomis dėl integracinių sąsajų realizavimo, kurių privalo laikytis visos institucijos, vykdančios skaitmenizavimo projektus.

4 klausimas: „kokių kitų kompleksinių priemonių ėmėsi ir imsisi EIM, sprendama Valstybės kontrolės ataskaitoje ir parlamentinės kontrolės metu identifikuotas problemas“.

Atsakydami į Rašto ketvirtą klausimą, informuojame, kad siekiant įgyvendinti Valstybės kontrolės rekomendacijos „*Siekiant optimizuoti Registrų centro tvarkomų valstybės informacinių išteklių saugos valdymą, mažinant visiems saugos dokumentų rengime, derinime ir tvirtinime dalyvaujantiems subjektams tenkančią administracinę naštą, įvertinti galimybes sudaryti teisinės prielaidas valstybės informacinių išteklių valdytojams kartu tvirtinti bendrus saugos dokumentus, kai jų valdomų valstybės informacinių išteklių duomenis tvarko tas pats duomenų tvarkytojas, įteisinimo tikslingumą*“ priemonės „*Kartu su valstybės informacinių išteklių valdytojais atlikti galimybes tvirtinti bendrus saugos dokumentus, kai jų valdomų valstybės informacinių išteklių duomenis tvarko tas pats duomenų tvarkytojas, įteisinimo tikslingumo vertinimą*“ ir „*Pagal vertinimo rezultatus priimti sprendimai ir, esant poreikiui, inicijuoti teisės aktų pakeitimai*“, Ministerija parengė klausimyną ir 2022 m. gruodžio 29 d. – 2023 m. sausio 16 d. atliko institucijų apklausą, siekiant įvertinti, koks būtų efektyviausias saugos dokumentų rengimo ir tvirtinimo procesas, tuo pačiu nesudarant prielaidų susilpninti saugos valdyseną. Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad kibernetinio saugumo ir informacijos saugos reikalavimai nustatomi skirtinguose teisės aktuose ir toks išskaidytas reglamentavimas kelia problemų jį įgyvendinančioms institucijoms, Ministerija, teikdama Vyriausybei svarstyti Įstatymo projektą, parengė ir pateikė Vyriausybei protokolinio sprendimo projektą, kuriuo Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai pavedama konsoliduoti kibernetinį saugumą, valstybės informacinių išteklių saugą nustatančius teisės aktus ir pateikti jų projektus svarstyti Vyriausybei kartu su įstatymų, kuriais į nacionalinės teisės sistemą bus perkeliama 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2555 dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 910/2014 ir Direktyva (ES) 2018/1972 ir panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148, projektais (Sprendimas patvirtintas 2023 m. lapkričio 15 d. Vyriausybės posėdyje).

I. Ivanauskienė, tel. 865105989, el. p. ineta.ivanauskiene@eimin.lt

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius (2023-12-14 07:54:17)
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl valstybės įmonės Registrų centro tvarkomų valstybės informacinių išteklių
Dokumento rūšys	RAŠTAS
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-12-13 Nr. 3-4345
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2023-12-13 Nr. G-2023-10860
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Erika Kuročkina, Viceministras
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-12-13 13:10:27 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2023-12-13 13:10:43 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	EID-SK 2016,2.5.4.97=#0c0e4e545245452d3130373437303133,AS Sertifitseerimiskeskus,EE
Sertifikato galiojimo laikas	2020-07-02 17:19:30–2025-07-01 23:59:59
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	DBSIS
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-12-13 13:11:26 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	RCSC IssuingCA,VI Registru centras - i.k. 124110246,RCSC,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2022-05-19 16:48:06–2025-05-18 16:48:06
Parašo paskirtis	Gauto dokumento registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Seimo kanceliarija, Dokumentų valdymo sistema
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-12-13 13:15:27 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	RCSC IssuingCA,VI Registru centras - i.k. 124110246,RCSC,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2022-02-28 10:34:07–2025-02-27 10:34:07
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	-
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.74.6
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2023-12-14 07:54:17)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2023-12-14 07:54:17 atspausdino Vilma Keidūnė

Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-